

СИЛАБУС ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СУДОВА МЕДИЦИНА ТА ПСИХІАТРІЯ»

Рівень вищої освіти	Бакалавр
Освітня програма	Право
Заняття	VIII семестр
Лекції	1 години на тиждень
Семінарські	1 години на тиждень
Кількість кредитів	4
Мова викладання	Українська

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я по батькові	Яковенко Євген Олександрович
Науковий ступінь	кандидат юридичних наук
Посада	доцент кафедри публічного права НТУ «Дніпровська політехніка»
Контакти	номер моб. тел. 0677451246
E-mail	Yakovenkoe@i.ua
Персональна сторінка	Google Scholar https://scholar.google.com/citations?hl=en&user=h0yEWOoAAAAJ&view_op=list_works&sortby=pubdate
Консультації	вівторок кожного тижня, VI пара з 16:05 по 17:25. Форма комунікації: Teams
Місце	Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», кафедра публічного права, 49005 м. Дніпро, пр. Дмитра Яворницького, 19; 10 корпус, 3 поверх, ауд. 303

1. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Судова медицина та психіатрія» вивчає питання медичного, біологічного та медико - криміналістичного характеру для правосуддя. Вона тісно пов'язана з такими юридичними науками, як кримінальне, кримінально-процесуальне право та криміналістика, цивільне право та цивільно-процесуальне право. Зосереджується увага на розвитку цих наук і питаннях організації судово-медичної та судово-психіатричної експертиз.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Судова медицина та психіатрія» є формування у студентів необхідних знань з організаційно-процесуальних основ судово-медичної та судово-психіатричної експертизи, з основ судово-медичної травматології, токсикології, експертизи речових доказів, вивчення психопатологічних станів та їх судово-психіатрична оцінка. Предметом вивчення навчальної дисципліни є медичні та біологічні питання, які виникають в процесі розслідування та судового розгляду кримінальних справ, психічні розлади, які мають правове значення у кримінальному та цивільному судочинстві.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Судова медицина та психіатрія» є: опанування основними теоретичними поняттями в галузі судової медицини та психіатрії; глибоке опанування студентами процесуальними механізмами і навичками проведення судово-медичної та психіатричної експертизи у кримінальному та цивільному процесі; формування вмінь студентів застосовувати знання з судової медицини і психіатрії в слідчій та судовій практиці.

3. Дисциплінарні результати навчання

З'ясувати загальну характеристику об'єкту, предмету та методів судовомедичної та судово-психіатричної експертизи
Аналізувати та тлумачити зміст й основні критерії неосудності, недієздатності та суспільної небезпеки
Розрізняти види травм і травмуючих предметів, встановлювати зв'язок слідів і предметів на місці події з самою подією злочину для приєднання їх до матеріалів кримінального провадження як речових доказів

4. Структура курсу

Види та тематика навчальних занять
ЛЕКЦІЇ
Тема 1. Предмет, завдання, зміст судової медицини. Вступ. Термінологія судової медицини. Предмет, завдання, зміст судової медицини. Правові основи проведення судово – медичної експертизи в Україні. Особливості взаємодії з правоохоронними органами України.
Тема 2. Судово – медична танатологія. Смерть і трупні зміни. Встановлення давності та причин смерті. Судово – медична експертиза трупа. Судово – медична експертиза живих осіб: потерпілих, підозрюваних тощо. Судово – медична документація та її види
Тема 3. Судово – медична травматологія. Ушкодження від дії тупих чи гострих предметів. Особливості вогнепальних ушкоджень. Ушкодження від дії межових температур, електроструму. Травматизм і його види. Судово – медична експертиза травматизму в Україні.
Тема 4. Судово – медична експертиза розладу стану здоров'я, смерті від

<p>недостачі кисню. Поняття кисневого голодування. Судово – медична експертиза смерті новонароджених. Судово – медична експертиза їх трупів.</p>
<p>Тема 5. Предмет і завдання судової психіатрії. Особливості призначення і проведення судово – психіатричної експертизи в Україні. Особливості надання психологічної і психіатричної допомоги в Україні.</p>
<p>Тема 6. Загальні поняття про психічні захворювання і їх симптоматика та визначення. Психічні хвороби, психічні аномалії і причини їх криміногенної. Особистість злочинця з психічними розладами. Правове поняття осудності – неосудності в Україні.</p>
<p>Тема 7. Правові підстави та призначення судово – психіатричної експертизи свідкам, потерпілим, засудженим. Судово – психіатрична експертиза на етапах досудового та судового слідства. Особливості злочинних дій і кримінальна відповідальність осіб з психічними захворюваннями та дітей.</p>
<p>Тема 8. Психічні розлади і особливість жіночої злочинності. Психічні розлади і злочинність неповнолітніх та осіб похилого віку. Психічні розлади і злочинність осіб з розладами потягів.</p>
<p>Тема 9. Психічні розлади і злочинність осіб з травмами головного мозку. Психічні розлади і злочинність осіб з травмами головного мозку, при соматичних захворюваннях, особливих станах. Мотивація злочинності даної групи осіб.</p>
<p>Тема 10. Особливість вчинення особливо тяжких злочинів психічно хворими особами. Правові підстави та порядок проведення заочної, посмертної судово – психіатричної експертизи.</p>
<p>Тема 11. Судово – психіатричне визначення психічних розладів у маніяків, серійних злочинців, найманців, терористів. Особливості психічних розладів у злочинців, засуджених.</p>
<p>Тема 12. Судово – психіатрична експертиза і проблеми кримінальної відповідальності осіб хворих на алкоголізм, наркоманію, токсикоманію. Особливості судово–психіатричної експертизи і проблеми кримінальної відповідальності осіб хворих на алкоголізм, наркоманію, токсикоманію.</p>
<p>Тема 13. . Поняття про психічні захворювання, їх симптоматика, надання правової психіатричної допомоги. Місто судової психіатрії і судово-психіатричної експертизи в роботі правоохоронних органів.</p>
<p>Тема 14. Судово-психіатрична експертиза живих осіб. Особливості проведення посмертної судово-психіатричної експертизи.</p>
<p>Тема 15. Особливості психічних розладів у злочинців. Психологія окремих видів злочинності. Злочинність неповнолітніх жінок, осіб похилого віку, їх відмінності</p>
<p>Тема 16. Особливості кримінальної злочинності у алкоголіків і наркоманів. Судово-психіатрична експертиза даних осіб.</p>
<p>СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ</p>
<p>Предмет, завдання, зміст судової медицини.</p>
<p>Судово – медична танатологія.</p>

Судово – медична травматологія.
Судово – медична експертиза розладу стану здоров'я, смерті від недостатчі кисню.
Предмет і завдання судової психіатрії.
Загальні поняття про психічні захворювання і їх симптоматика та визначення.
Правові підстави та призначення судово – психіатричної експертизи свідкам, потерпілим, засудженим.
Психічні розлади і особливість жіночої злочинності.
Психічні розлади і злочинність осіб з травмами головного мозку.
Особливість вчинення особливо тяжких злочинів психічно хворими особами.
Судово – психіатричне визначення психічних розладів у маніяків, серійних злочинців, найманців, терористів.
Судово – психіатрична експертиза і проблеми кримінальної відповідальності осіб хворих на алкоголізм, наркоманію, токсикоманію.
Поняття про психічні захворювання, їх симптоматика, надання правової психіатричної допомоги.
Судово-психіатрична експертиза живих осіб.
Особливості психічних розладів у злочинців.
Особливості кримінальної злочинності у алкоголіків і наркоманів

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій за допомогою форми комунікації: Teams. Студент повинен мати активований акаунт на інформаційній платформі Teams.

6. Система оцінювання та вимоги

Рейтингова шкала	Інституційна
90 - 100	відмінно / Excellent
74 - 89	добре / Good
60 - 73	задовільно / Satisfactory

0 - 59	незадовільно / Fail
--------	---------------------

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	усне опитування, бліц-опитування, тестування	підсумкове тестування	визначення загальної кількості балів за результатами поточних контролів; підсумкове тестування під час заліку
семінарські	контрольні завдання за кожною темою або індивідуальне завдання	усне опитування, оцінювання презентації виступ-презентація, робота в малих групах, реферат/есе; виконання завдань під час самостійної роботи		

6.3 Поточна успішність складається з оцінки за роботу на семінарських заняттях (оцінюється 16 тем семінарських занять, що максимально може принести здобувачу вищої освіти 5 балів за кожную тему) і оцінки за самостійну роботу. Отримані бали на семінарських заняттях (максимально 80) та бали за самостійну роботу (максимально 20 балів) є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимальна кількість балів з курсу навчальної дисципліни складає 100 балів.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач вищої освіти під час заліку має право пройти підсумкове тестування

<p>Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку).</p>	<p>Диференційований залік відбувається у письмовій формі, складається з 5 запитань. Правильна відповідь на запитання тесту оцінюється у 20 балів. Максимальна кількість балів за диференційований залік 100.</p>
--	--

6.4. Оцінювання з курсу навчальної дисципліни «Судова медицина та психіатрія» здійснюється з урахуванням розподілу отриманих балів за відповідний вид навчальної діяльності студента: поточне тестування за окремими темами; опитування; виконання контрольних завдань; виконання самостійної роботи. Критерії оцінювання за роботу на семінарських заняттях: 16 тем семінарських занять оцінюються максимально у 5 балів кожна, причому: 5 балів – відповідність еталону, наведення прикладів з додаткової літератури, правильна мова викладення матеріалу; 4 бали – відповідність еталону, помилки в граматиці та/або орфографії; 3 бали – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення; 2-1 бал – наявність текстової відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення; 0 балів – відсутність відповіді. Самостійна робота студента є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Самостійною роботою студента в рамках вивчення навчальної дисципліни «Судова медицина та психіатрія» є підготовка індивідуального завдання. Індивідуальні завдання студентів можуть полягати у підготовці есе, рефератів, презентацій, в аналіз практичних ситуацій, підготовці реферативних матеріалів із фахових публікацій, проведенні власних досліджень і апробація їх на конференціях, участь в олімпіадах тощо.

Індивідуальні завдання сприяють більш поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань, підвищення рівня підготовки і розкриття індивідуальних творчих здібностей. Індивідуальне завдання оцінюється експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою. Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність студентів є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). У разі порушення студентом академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Процес набуття знань, умінь, навичок за дисципліною «Судова медицина та психіатрія», а також способів пізнавальної діяльності відбувається дистанційно за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій за допомогою форми комунікації: Teams, Moodle.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять.

Для студентів денної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності студент має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Семінарські заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації.

7.5. Бонуси.

Студенти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій, отримують додатково 5 балів до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

8. Ресурси і література:

1. Білецький Є.М., Білецька Т.А. Судова медицина та судова психіатрія. Навч. посіб. – К.: Юрінком Унтер. 2004. 192 с.
2. Герасименко О.І. Тлумачний та російсько-український словник з судової медицини. – Донецьк.: Дон. ДМУ, 1999. – 294 с.
3. Грязін В.І., Гіжевський В.К., Роцін О.І. Підготовка та призначення судових експертиз: Посібник. – К.: КтП «Крок», 2003. – 688 с.
4. Лісовий А.С., Голубович Л.Л. та ін. Судова медицина. Підручник. – К.: Атіка, 2003. – 512 с.
5. Марчук А.І. Судова медицина. Курс лекцій. – К.: Генеза, 1997. 144 с.
6. Назаров Г.Н., Николенко Л.П. Судебно-медицинское исследование электротравмы. – М.: фолиум, 1992.
7. Про затвердження нормативно-правових документів з окремих питань щодо застосування примусових заходів медичного характеру до осіб, які страждають на психічні розлади. Наказ МОЗ України від 8 жовтня 2001 р. № 397.// Судова медицина: Навч. посібник. – К.: Книжкове вид – во НАУ, 2007. – 232 с.
8. Про затвердження Положення про кваліфікаційні класи судових експертів бюро судово-медичної експертизи та Положення про кваліфікаційні класи лікарів – судово-психіатричних експертів. Наказ МОЗ України від 31 жовтня 1995 р. № 199. // Судова медицина: Навч. посібник. – К.: Книжкове вид – во НАУ, 2007. – 232 с.
9. Про розвиток та вдосконалення судово-медичної служби України. Наказ МОЗ України від 17 січня 1995 р. № 6. // Судова медицина: Навч. посібник. – К.: Книжкове вид – во НАУ, 2007. – 232 с.
10. Рудник В.І. Судова медицина: Навч. Посібник. – К.: Книжкове вид-во НАУ, 2007. – 232 с.
11. Рудник В.І. Судова психіатрія: Навч. Посібник. – К.: Вид-во Національного авіаційного університету “НАУ-друк”, 2009. – 248 с.
12. Судебная медицина. М.: Юрид. Лит.. 1978. – 352 с.
13. Судова медицина. Навч. метод. посібник / За ред. Б.Михайличенка. – К.: МП “Леся”, 2001. – 416 с.
14. Судова медицина. Підручник / За ред. А.С. Лісового. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – 480 с.
15. Судово-експертна діяльність. Довідник для суддів. – К.: Видавн. Дім “Ін Юре”, 2003. – 908 с.

